

La rebel·lió de les togues

Reconec que encara estic sota l'impacte de les imatges de jutges i magistrats manifestant-se, punyetes incloses, davant les seus de jutjats i tribunals de diferents capitals espanyoles, contra l'amnistia (o potser contra una proposició de llei presentada al Congrés de Diputats que a penes havien pogut examinar). Abans d'això ja va ser prou delirant veure com l'òrgan de govern del poder judicial, un Consell General del Poder Judicial caducat fa cinc anys, i per això mateix de dubtosa legitimitat, es pronunciava preventivament sobre un text que encara no havia vist i que, un cop va veure la llum, va suposar que s'encarregués un informe sobre la qüestió, que no és preceptiu ni encara menys vinculant, perquè es tracta d'una proposició de llei d'un grup parlamentari i no pas d'un projecte de llei del govern, ja que aquest està encara en funcions i no té capacitat legislativa. Una pèrdua de temps i de diners.

Espanya té un problema estructural i greu amb la transició encara no començada d'un dels poders de l'Estat que gaudeix de menys estima i crèdit social segons totes les enquestes. El sistema de provisió dels jutges i magistrats perpetua l'hegemonia asfixiant de la dreta judicial. I la centralització del poder judicial i l'existència de "cossos nacionals" són una rêmora del passat. Només cal veure que el títol VI de la Constitució, consagrat al poder judicial, és una còpia gairebé literal de les lleis orgàniques del franquisme. I això constitueix un pro-

blema per a la descentralització de la justícia, però també per a l'organització territorial del poder a Espanya, ja que la justícia roman impermeable a l'estat autònom. Si les forces armades i els cossos de seguretat van ser un poder fàctic determinant de les condicions del règim del 78, tot i que fossin en part reformats durant la primera etapa dels governs socialistes, el poder judicial va restar inerm, petrificat, amb les mateixes estructures de poder que durant el franquisme.

I aquelles pluges ens han dut a aquests fangs. La *fronde* contra l'amnistia, amb el pretext que vulnera la separació de poders i l'exclusivitat de jurisdicció dels jutges i tribunals, constitueix un episodi més que revela la incapacitat

JOAN RIDAO

PROFESSOR DE DRET CONSTITUCIONAL DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA I LLETRAT DEL PARLAMENT

La justícia espanyola roman impermeable a l'estat autòmic

d'una part de la judicatura per acceptar el seu sotmetiment a l'imperi de la llei. No qualsevol llei, sinó una llei orgànica, qualificada almenys per la majoria absoluta del Parlament, l'únic poder amb legitimitat democràtica directa, dipositari de la sobirania popular i facultat per interpretar i actualitzar amb caràcter permanent la voluntat constituent del

1978. Però no és només l'amnistia. Ja fa temps que se sent un toc de trompetes estrident per part de sectors judicials refractaris o fins i tot proclius a la reacció davant de qualsevol indici de reforma o millora de l'acomodament territorial o en temes socials.

Alerten del risc de destrucció de la Constitució i posen pressió al Tribunal Constitucional, ara

EDUARDO PARRA / EUROPA PRESS

que potser sembla haver mutat el seu signe, davant la possibilitat que es desviï tràgicament de l'autèntic ésser d'Espanya en qüestions com la llengua. I heus aquí l'activisme fanàtic i l'excés de jurisdicció del TSJC en relació amb el model lingüístic educatiu. Per no parlar dels vots particulars dels magistrats conservadors del TC a sentències que consideren contràries als bons costums o la civilitat, ja sigui l'avortament o l'eutanàsia, acusant la resta de col·legues de l'alt tribunal de recargolar la Constitució per inventar-se nous drets. Es diria que la dreta jurídica i judicial espanyola milita a la xarxa de Steve Bannon, el sinistre estrateg de la dreta internacional. No hi ha tantes diferències amb el que passa a Espanya, Polònia, Hongria o Israel.

I si tinguessin raó, que no la tenn, la Constitució no podria esdevenir una "camisa de força", com va dir la Cort Suprema del Canadà en la seva opinió consultiva de l'agost del 1998 (paràgraf 150). El constitucionalisme no és el principi alfa que tot ho regula, sinó un principi que es troba precisament al costat d'altres principis i valors com la justícia o el pluralisme polític, per exemple, que són els que inspiren la futura llei d'amnistia. La justícia perquè s'exonerar de responsabilitat persones que mai no haurien d'haver estat jutjades. I el pluralisme polític perquè es confia als poders territorials i als partits la resolució d'un conflicte que no hauria d'haver sortit mai de l'esfera política. L'important és que el dret resolgui els problemes, no que els perpetui.